

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové, soudce JUDr. Ivo Pospíšila a soudkyně Mgr. Sylvie Šiškeové v právní věci žalobce: **T. T.**, zastoupen Mgr. Pavlem Maršálkem, advokátem se sídlem Vrchlického 802/46, Liberec, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 1. 2020, č. j. OAM-69845-14/ZM-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 11. 5. 2020, č. j. 59 A 14/2020 – 28,

takto:

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 11. 5. 2020, č. j. 59 A 14/2020 – 28, **se ruší**.
- II. Žaloba **se odmítá**.
- III. Věc **se postupuje** Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců k vyřízení odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 23. 1. 2020, č. j. OAM-69845-14/ZM-2019.
- IV. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě a kasační stížnosti.
- V. Žalobci **se vrací** zaplacené soudní poplatky za žalobu a za kasační stížnost ve výši 8.000 Kč, které budou vyplaceny z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci (dále jen „krajský soud“) napadeným rozsudkem zamítl žalobu proti napadenému rozhodnutí. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl žádost žalobce o prodloužení zaměstnanecké karty dle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť žalobce byl odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[2] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž zejména namítá, že napadeným rozhodnutím bylo nepřiměřeně zasaženo do jeho práva na soukromý a rodinný život. Krajský soud se s touto otázkou dle stěžovatele nevypořádal dostatečně, čímž zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností.

[3] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[4] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přípustná. Než přistoupil k přezkumu důvodnosti kasační stížnosti v rozsahu uplatněných námitek, zkoumal soud, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž je nutné přihlédnout z úřední povinnosti.

[5] Nejvyšší správní soud přitom shledal jinou vadu řízení před krajským soudem, která měla za následek nezákonnost napadeného rozsudku [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], pro kterou je kasační soud povinen rozsudek zrušit i bez návrhu (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[6] V nynějším případě žalovaný neprodloužil stěžovateli zaměstnaneckou kartu, neboť shledal naplnění podmínek pro zrušení zaměstnanecké karty z důvodu uvedeného v § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.

[7] Podle § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců platí, že rozhodnutí ministerstva vydané z důvodu uvedeného v § 37 odst. 1 písm. a) téhož zákona nabývá právní moci jeho oznámením. Žalovaný v napadeném rozhodnutí z uvedeného ustanovení dovodil, že proti tomuto rozhodnutí nelze podat odvolání a o tomto stěžovatele taktéž poučil.

[8] Nejvyšší správní soud ovšem v rozsudku ze dne 20. 8. 2020, č. j. 6 Azs 192/2020 – 21, vyložil uvedené ustanovení odlišně. Dospěl k závěru, že ze samotného textu § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců nelze dovodit vyloučení možnosti podat odvolání. V případech, kdy zákonodárce zamýšlel vyloučit odvolání, učinil tak v zákoně o pobytu cizinců na řadě míst výslovně užitou formulací „*odvolání není proti tomuto rozhodnutí přípustné*“. Znění § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, které hovoří o okamžiku nabytí právní moci oznámením rozhodnutí, ovšem samo o sobě právo účastníka řízení na odvolání nevylučuje.

[9] Správní řád v části druhé a třetí vychází z obecné a tradiční zásady dvojinstančnosti správního řízení. Obecně platí, že účastník správního řízení může proti rozhodnutí podat odvolání, pokud zákon nestanoví jinak (§ 81 odst. 1 správního řádu). Správní řád stanoví jinak v § 152, podle něhož lze proti rozhodnutí, které vydal ústřední správní úřad, ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu v prvním stupni, podat rozklad, o němž rozhoduje ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu. Tato úprava je modifikována zvláštní úpravou § 170b odst. 1 zákona o pobytu cizinců, podle něhož *proti rozhodnutí ministerstva lze podat odvolání ke komisi*.

[10] Zbývá dodat, že řízení o prodloužení zaměstnanecké karty nespadá pod taxativně stanovený okruh případů, na něž se část druhá a třetí správního řádu dle § 168 odst. 1 zákona o pobytu cizinců nevztahují. Samotný § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců pak výslovně řeší toliko určení okamžiku právní moci rozhodnutí a nikoliv otázku přípustnosti opravného prostředku. Toto ustanovení oproti obecné úpravě § 73 odst. 1 správního řádu stanoví, že již rozhodnutí vydané v prvním stupni nabývá právní moci oznámením, a to bez ohledu na skutečnost, zda zákon připouští či nepřipouští opravné prostředky. Naopak dle § 73 odst. 1 musí být pro nabytí právní moci splněny kumulativně obě podmínky – oznámení rozhodnutí a nepřípustnost odvolání.

[11] Podle § 68 písm. a) s. ř. s. je žaloba proti rozhodnutí správního orgánu nepřipustná, *nevycerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného*.

[12] Přípustnost žaloby patří mezi podmínky řízení v širším smyslu a představuje samostatný důvod pro odmítnutí žaloby, u něhož nepřichází v úvahu odstraňování této překážky řízení. Nepřípustnou žalobu soud bez dalšího odmítne podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 5 As 9/2015 – 59. č. 3409/2016 Sb. NSS). Pokud krajský soud věcně projedná nepřipustnou žalobu, zatíží řízení vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., k níž je Nejvyšší správní soud povinen dle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlédnout z úřední povinnosti.

[13] Podal-li ovšem žalobce žalobu proto, že se řídil poučením správního orgánu o nepřípustnosti řádného opravného prostředku, které je nesprávné, potom soud žalobu odmítne a věc postoupí k vyřízení opravného prostředku příslušnému správnímu orgánu. Pokud byla žaloba u soudu podána včas, i opravný prostředek se považuje za včas podaný (§ 46 odst. 5 s. ř. s.).

[14] Jak již soud uvedl shora, proti napadenému rozhodnutí je přípustné odvolání, k jehož projednání je dle § 170b odst. 1 zákona o pobytu cizinců příslušná Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců. Žaloba je z tohoto důvodu nepřipustná dle § 68 písm. a) s. ř. s. Krajský soud proto věcným projednáním žaloby zatížil řízení vadou, ke které byl kasační soud povinen přihlédnout z úřední povinnosti a napadený rozsudek zrušit. Jelikož byly již v řízení před krajským soudem dány důvody pro odmítnutí žaloby, Nejvyšší správní soud současně se zrušením napadeného rozsudku žalobu odmítl.

[15] Protože však žalobce podal žalobu v důsledku nesprávného poučení žalovaného o nepřípustnosti řádného opravného prostředku proti napadenému rozhodnutí, postoupil Nejvyšší správní soud věc dle § 46 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s. k vyřízení odvolání příslušnému odvolacímu správnímu orgánu, kterým je Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců.

[16] Závěrem je třeba dodat, že soud si je vědom, že v důsledku specifické situace nastolené zákonodárcem nabývá rozhodnutí Ministerstva vnitra v první instanci právní moci oznámením účastníku řízení, avšak zároveň je připuštěno odvolání, přičemž právní moc rozhodnutí nemá žádný vliv na procesní průběh odvolacího řízení, ani na procesní pravidla, jimiž se toto řízení řídí. Kolize a související problémy plynoucí ze střetu této právní úpravy se správním řádem (např. vyřešení otázky odkladného účinku a okamžiku vykonatelnosti správního rozhodnutí), budou nuceny nejprve vyřešit správní orgány a zákonnost a ústavní konformnost zvolených řešení následně přezkoumat krajské soudy (srov. citovaný rozsudek č. j. 6 Azs 192/2020 – 21).

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnosti vyhověl, napadený rozsudek zrušil a žalobu odmítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s. Současně věc postoupil k vyřízení opravného prostředku příslušnému správnímu orgánu dle § 46 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s.

[18] Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. platí, že zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a rozhodl-li současně o odmítnutí návrhu, rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu. Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti i řízení o žalobě podle § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Podle uvedených ustanovení nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, je-li žaloba odmítnuta.

[19] Jelikož soud žalobu odmítl, je povinen vrátit žalobci podle § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3.000 Kč a za podání kasační stížnosti ve výši 5.000 Kč. Citované zákonné ustanovení sice podmiňuje vrácení soudního poplatku odmítnutím návrhu před prvním jednáním, respektive ve smyslu § 10 odst. 5 zákona o soudních poplatcích před vydáním rozhodnutí ve věci samé, tato ustanovení je však třeba aplikovat analogicky i na situaci, kdy rozhodnutí ve věci samé bylo kasačním soudem zrušeno (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2014, č. j. Ars 5/2014 - 28, ze dne 2. 11. 2016 č. j. 6 Azs 199/2016 - 35, nebo ze dne 23. 4. 2019, č. j. Ars 6/2018 - 28). Zaplacený soudní poplatek bude žalobci vrácen z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 10a zákona o soudních poplatcích) k rukám jeho zástupce, advokáta Mgr. Pavla Maršálka.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. září 2020

JUDr. Lenka Kaniová

předsedkyně senátu